

**SOUHRNNÉ HODNOCENÍ
ČINNOSTI
ZDRAVOTNICKÝCH
SYSTÉMŮ**

JAKÝ SYSTÉM HODNOTIT?

World Health Report 2000

Health System Improving Performance

- **System (health system) - celek sestávající ze všech organizací, institucí a zdrojů, které jsou určeny k výkonu zdravotnických činností.**
- **Zdravotnické činnosti jsou takové aktivity, jejichž primárním účelem je zlepšení zdraví.**

JAKÉ ASPEKTY HODNOTIT?

CÍLE A KRITÉRIA

Kritéria cíle	Průměrná úroveň	Rozložení
Zlepšení zdraví	✓	✓
Responzivnost	✓	✓
Slušnost financování		✓

NĚKTERÉ ZÁKLADNÍ NOVÉ POJMY

A. Performance

B. Responzivnost

C. Slušné financování

D. Stewardship

NĚKTERÉ ZÁKLADNÍ NOVÉ POJMY

A. PERFORMANCE

- Jak jsou využívány zdroje
- Performance – činnost a její výsledek, výkon, výkonnost
- Schopnost systému dosáhnout co nejlepších výsledků v daných podmínkách
- Co jsou nejlepší výsledky?
 - Co nejlepší zdraví
 - Co nejvyšší responzivnost
 - Co nejslušnější financování

NĚKTERÉ ZÁKLADNÍ NOVÉ POJMY

B. RESPONZIVNOST

- Projev úcty, vážnosti a odpovědnosti k člověku
- Zachování důvěrnosti osobních informací ve věcech zdraví
- Právo na rozhodování o vlastním zdraví
- Bezodkladná pomoc ve stavech ohrožení života
- Pohodlné prostředí (čistota, prostor, strava apod.)
- Sociální opora pacientů (rodina, přátelé, sociální péče)
- Svobodná volba ve výběru poskytovatele zdravotní péče

NĚKTERÉ ZÁKLADNÍ NOVÉ POJMY

C. SLUŠNÉ FINANCOVÁNÍ

(fair financing)

- Rizika velkých nákladů na zdravotní výdaje jsou odvozena spíše od schopnosti placení, než od rizika onemocnění.
- Slušný systém poskytuje finanční ochranu.
- Řešení může přinést zdravotní pojištění odvozené od výše příjmu.

NĚKTERÉ ZÁKLADNÍ NOVÉ POJMY

D. STEWARDSHIP

DOBŘE ŘÍZENÍ (pečlivá a odpovědná správa něčeho, co je komu svěřeno do péče)

- 1. Formulace zdravotní politiky (definování vize a záměru zdravotnického systému)**
- 2. Regulace (stanovení spravedlivých pravidel hry v jednotlivých oblastech)**
- 3. Informační a analytická práce (hodnocení výkonnosti a poskytování informací)**

ETIKA V PÉČI O ZDRAVÍ

Lékařská etika

- Zásadní důležitost morálky těch, kteří přebírají část odpovědnosti za zdraví a životy lidí
- Hippokratova přísaha
- Kritické zkoumání morálních aspektů rozhodování v oblastech majících vztah ke zdraví (k péči o zdraví).

Etické a právní normy

- Metody sociální regulace lidského jednání
- Usnadňují rozhodování
- Týkají se lékařů, nelék. zdr. Pracovníků, pacientů a široké veřejnosti

Etické principy

1. NEŠKODIT

Nikdo by neměl nikoho poškozovat, ať už tělesně nebo psychicky.

2. POMÁHAT

Každý by měl pomáhat komukoli, kdo potřebuje pomoc.

3. SPRAVEDLNOST

S každým by se mělo jednat podle zákona, stejně slušně, a to zejména v otázkách vlastnictví statků a odměn za práci.

4. AUTONOMIE

Každý by si měl nade vše vážit lidské bytosti.

5 oblastí etických problémů

1. Otázky života a smrti

Antikoncepce, sterilizace a kastrace, umělé oplodnění, potraty, genetické inženýrství, péče o těžce malformované plody, záchrana předčasně narozených dětí, péče o umírající, euthanasie.

5 oblastí etických problémů

2. Experimentování a aplikace techniky

Pokusy na lidech a zvířatech, zavádění nových léčebných metod a léků, transplantace tkání a orgánů, databanky a lidské soukromí.

5 oblastí etických problémů

3. Mezilidské vztahy v péči o zdraví

Dehumanizace medicíny, vztah lékař – pacient, vztah lékař a společnost (komora, pojišťovna, občané), etika týmové práce.

5 oblastí etických problémů

4. Léčba a prevence

Diagnóza a volba terapie, prevence jako zásah do prostředí a jednání lidí, přidávání cizorodých látek do vody a potravin, povinné očkování, povinné preventivní prohlídky.

5 oblastí etických problémů

5. Funkce systému péče o zdraví jako celku

Zdravotní politika, účast veřejnosti, formy financování, účinnost, efektivita, kvalita, organizační struktura a funkce zdravotnictví, soustava a návaznost zdravotnických zařízení, všeobecná dostupnost kvalitních zdravotnických služeb.

**EKVITA VE ZDRAVÍ
A V PÉČI O ZDRAVÍ**

EKVITA

- NEJDE O ROVNOST!
 - SLUŠNOST
 - SPRAVEDLNOST
 - FAIR-PLAY

Definice ekvity ve zdraví dle WHO

Ekvita ve zdraví znamená, že v ideálních podmínkách by měl mít každý stejnou příležitost dosáhnout svého plného zdravotního potenciálu – řečeno pragmatičtěji – nikdo by neměl být znevýhodněn při jeho dosahování, lze-li se ovšem takovému znevýhodnění vyhnout.

HORIZONTÁLNÍ EKVITA V PÉČI O ZDRAVÍ

(STEJNOST/ROVNOST ZA URČITÝCH PODMÍNEK)

- STEJNÝ PŘÍSTUP PRO STEJNOU POTŘEBU
- STEJNÉ NÁKLADY PRO STEJNÉ POTŘEBY
- STEJNÁ SPOTŘEBA SLUŽEB PRO STEJNOU POTŘEBU
- STEJNĚ OPRAVENÉ NEROVNOSTI PŘEVEDENÉ NA SROVNATELNÝ ZÁKLAD

VERTIKÁLNÍ EKVITA V PÉČI O ZDRAVÍ (SOLIDARITA, SPRAVEDLIVÁ NESTEJNOST)

- NEROVNÝ POSTUP ŘEŠENÍ PRO NEROVNOU POTŘEBU (rozdílná koncepce péče pro nemocné cukrovkou a rakovinou)
- NEROVNOST EKONOMICKÁ (odlišné absolutní sumy peněz odváděné do zdr. pojištění lidmi s různými příjmy)

ROLE STÁTU V PÉČI O ZDRAVÍ

Odpovědnost za zdraví

- Péče o zdraví není jen záležitostí jednotlivce ani jen záležitostí státu. V odpovědnosti za zdraví je třeba hledat **rovnováhu mezi rolí občanů a státu.**

Právo na zdraví a zdr. péči

- Právo na život
- Právo na ochranu zdraví
- Právo na bezplatnou zdravotní péči a na zdravotní pomůcky na základě veřejného pojištění

Právo na zdraví a zdr. péči

- neukládá státu, že musí jednotlivci zajistit nebo navrátit zdraví
- stát a jiné orgány veřejné správy by měl zajistit:
 - aby zdravotnické služby existovaly
 - aby byly dostupné, přijatelné, kvalitní
 - aby podmínky existence lidí neohrožovaly jejich zdraví (pitná voda, bezpečnost potravin, bydlení, životní a pracovní prostředí)

Úkoly státu v péči o zdraví

- tvorba **koncepce** systému péče o zdraví
- zajištění **dostupnosti** zdravotní péče
- **sladování zájmů** různých účastníků zdravotní péče
- odpovědnost za **efektivní využívání prostředků** určených na zdravotní péči

Role státu v péči o zdraví dle WHO

- 1) **garantuje dostupnost** základní zdravotní péče pro všechny občany a stanoví pravidla za jakých jsou různé druhy péče poskytovány
- 2) v různé míře se **podílí na financování** zdravotní péče
- 3) je v různé míře **vlastníkem** zdravotnických zařízení
- 4) **rozhoduje** či spolurozhoduje o **podmínkách pro výkon lékařského povolání**
- 5) **reguluje** přímo nebo nepřímo **ceny** lékařských služeb a usměrňuje konkurenci

Role státu v péči o zdraví dle WHO

- 6) **zajišťuje protiepidemickou službu** a významně se podílí na snižování environmentálních rizik
- 7) významně **podílí na výchově lékařů a ostatních odborníků** ve zdravotnictví
- 8) prostřednictvím různých orgánů **monitoruje zdravotní stav populace**, aktuální problémy populačního zdraví řeší ve spolupráci s odborníky a občanskými sdruženími, či samosprávnými orgán
- 9) přímo nebo nepřímo **podporuje lékařský výzkum**
- 10) prostřednictvím svých orgánů **spolupracuje s WHO** v oblasti ochrany zdraví mezi zeměmi

ZDRAVOTNÍ POLITIKA

Zdravotní politika

- projev **zájmu a odpovědnosti** za zdraví lidí a výraz touhy po **spravedlnosti** při spravování záležitostí obce.

(Konference SZO v Adelaide 1988)

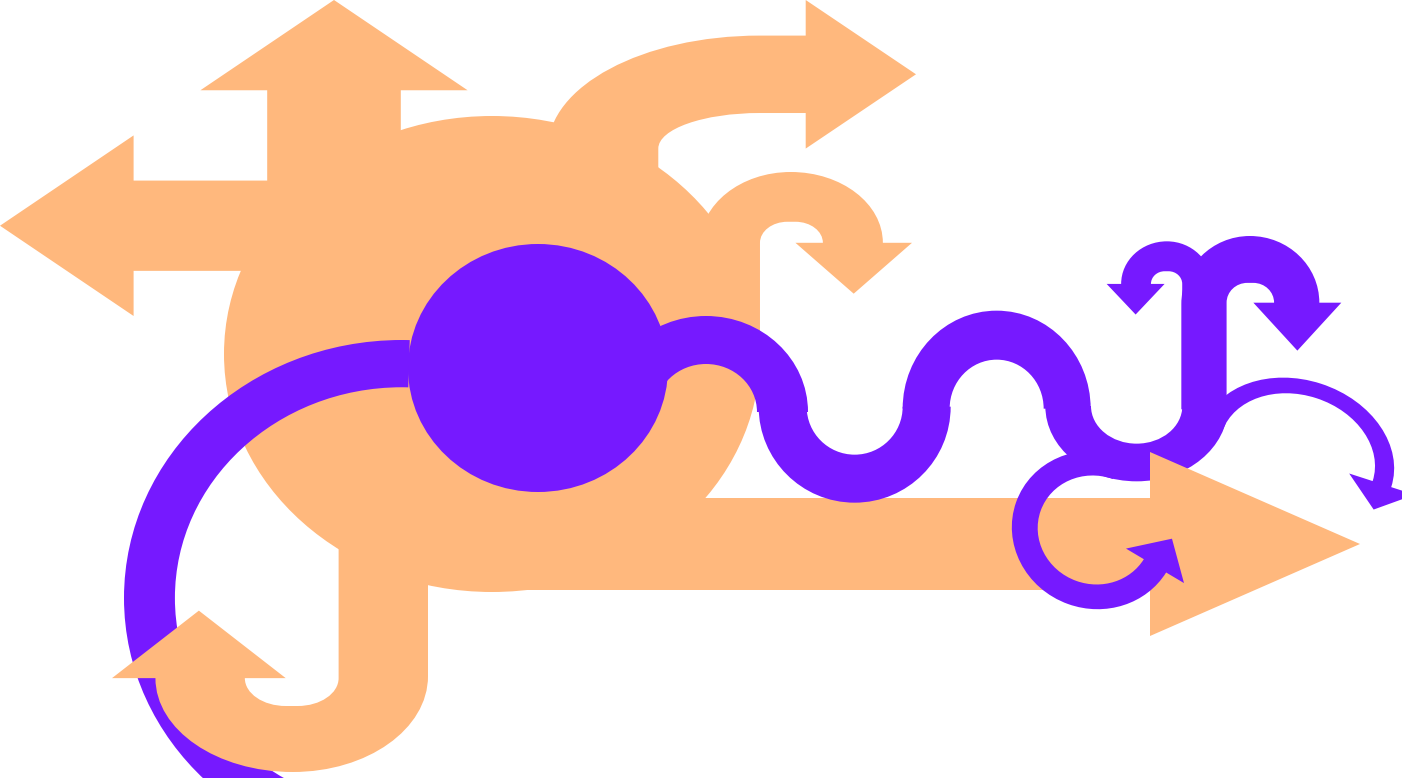
Zdravotní politika

- opatření, která se navrhují, realizují a hodnotí v oblasti péče o zdraví.
- není jen to, co se udělá, ale i to, co se neudělá

Hlavní cíl zdravotní politiky

- vytvořit a rozvíjet **příznivé prostředí**, v němž by lidé mohli žít zdravě:
 - usnadnění správné volby zdravého způsobu života
 - důraz na příznivé přírodní a sociální prostředí
 - odpovědnost všech rezortů za zdravotní důsledky jejich rozhodnutí
 - garance dostupnosti a kvality zdravotní péče

Koncepční představa rozvoje péče o zdraví

KAM JDEME ?

VÝCHODISKA, ZÁKLADNÍ POJMY, PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ

HODNOTY A ZÁMĚRY PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ

Orientace na občana,
svébytnost, spravedlnost,
demokratické principy,
hodnota zdraví, zdravotní péče jako
individuální i sociální hodnota, politické,
ekonomické, kulturní a sociální okolnosti

HODNOTY A ZÁMĚRY PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ

Orientace na občana, svébytnost, spravedlnost, demokratické principy, hodnota zdraví,
zdravotní péče jako individuální i sociální hodnota, politické, ekonomické, kulturní a sociální okolnosti

VÝCHODISKA, ZÁKLADNÍ POJMY, PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ

TEORIE PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ, SYSTÉMOVÉ INTERDISCIPLINÁRNÍ POJETÍ

Jaké je zdraví? Proč je takové?
Čím lze přispět k jeho zlepšení?

TEORIE PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ, SYSTÉMOVÉ INTERDISCIPLINÁRNÍ POJETÍ
Jaké je zdraví? Proč je takové? Čím lze přispět k jeho zlepšení?

HODNOTY A ZÁMĚRY PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ
Orientace na občana, svébytnost, spravedlnost, demokratické principy, hodnota zdraví,
zdravotní péče jako individuální i sociální hodnota, politické, ekonomické, kulturní a sociální okolnosti

VÝCHODISKA, ZÁKLADNÍ POJMY, PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ

PŘÍZNIVÁ POLITICKÁ VŮLE – SDÍLENÍ A RESPEKTOVÁNÍ HODNOT

využívání teorie (poznatky a zkušenosti),
informací a metod - organizační
a personální předpoklady

PŘÍZNIVÁ POLITICKÁ VŮLE – SDÍLENÍ A RESPEKTOVÁNÍ HODNOT
využívání teorie, informací a metod - organizační a personální předpoklady

TEORIE PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ, SYSTÉMOVÉ INTERDISCIPLINÁRNÍ POJETÍ
Jaké je zdraví? Proč je takové? Čím lze přispět k jeho zlepšení?

HODNOTY A ZÁMĚRY PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ
Orientace na občana, svébytnost, spravedlnost, demokratické principy, hodnota zdraví,
zdravotní péče jako individuální i sociální hodnota, politické, ekonomické, kulturní a sociální okolnosti

VÝCHODISKA, ZÁKLADNÍ POJMY, PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ

Financování

FINANCOVÁNÍ

PŘÍZNIVÁ POLITICKÁ VŮLE – SDÍLENÍ A RESPEKTOVÁNÍ HODNOT
využívání teorie, informací a metod - organizační a personální předpoklady

TEORIE PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ, SYSTÉMOVÉ INTERDISCIPLINÁRNÍ POJETÍ
Jaké je zdraví? Proč je takové? Čím lze přispět k jeho zlepšení?

HODNOTY A ZÁMĚRY PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ
Orientace na občana, svébytnost, spravedlnost, demokratické principy, hodnota zdraví,
zdravotní péče jako individuální i sociální hodnota, politické, ekonomické, kulturní a sociální okolnosti

VÝCHODISKA, ZÁKLADNÍ POJMY, PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ

LEGISLATIVA

Financování

Legislativa

PŘÍZNIVÁ POLITICKÁ VŮLE – SDÍLENÍ A RESPEKTOVÁNÍ HODNOT
využívání teorie, informací a metod - organizační a personální předpoklady

TEORIE PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ, SYSTÉMOVÉ INTERDISCIPLINÁRNÍ POJETÍ
Jaké je zdraví? Proč je takové? Čím lze přispět k jeho zlepšení?

HODNOTY A ZÁMĚRY PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ
Orientace na občana, svébytnost, spravedlnost, demokratické principy, hodnota zdraví,
zdravotní péče jako individuální i sociální hodnota, politické, ekonomické, kulturní a sociální okolnosti

VÝCHODISKA, ZÁKLADNÍ POJMY, PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ

LIDÉ A JEJICH VÝCHOVA

Financování

Legislativa

Lidé a jejich výchova

PŘÍZNIVÁ POLITICKÁ VŮLE – SDÍLENÍ A RESPEKTOVÁNÍ HODNOT
využívání teorie, informací a metod - organizační a personální předpoklady

TEORIE PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ, SYSTÉMOVÉ INTERDISCIPLINÁRNÍ POJETÍ
Jaké je zdraví? Proč je takové? Čím lze přispět k jeho zlepšení?

HODNOTY A ZÁMĚRY PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ
Orientace na občana, svébytnost, spravedlnost, demokratické principy, hodnota zdraví,
zdravotní péče jako individuální i sociální hodnota, politické, ekonomické, kulturní a sociální okolnosti

VÝCHODISKA, ZÁKLADNÍ POJMY, PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ

Financování

Legislativa

Lidé a jejich výchova

Dobré řízení

DOBŘÉ
ŘÍZENÍ

PŘÍZNIVÁ POLITICKÁ VŮLE – SDÍLENÍ A RESPEKTOVÁNÍ HODNOT
využívání teorie, informací a metod - organizační a personální předpoklady

TEORIE PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ, SYSTÉMOVÉ INTERDISCIPLINÁRNÍ POJETÍ
Jaké je zdraví? Proč je takové? Čím lze přispět k jeho zlepšení?

HODNOTY A ZÁMĚRY PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ
Orientace na občana, svébytnost, spravedlnost, demokratické principy, hodnota zdraví,
zdravotní péče jako individuální i sociální hodnota, politické, ekonomické, kulturní a sociální okolnosti

VÝCHODISKA, ZÁKLADNÍ POJMY, PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ

INFORMACE

Financování

Legislativa

Lidé a jejich výchova

Dobré řízení

Informace

PŘÍZNIVÁ POLITICKÁ VŮLE – SDÍLENÍ A RESPEKTOVÁNÍ HODNOT
využívání teorie, informací a metod - organizační a personální předpoklady

TEORIE PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ, SYSTÉMOVÉ INTERDISCIPLINÁRNÍ POJETÍ
Jaké je zdraví? Proč je takové? Čím lze přispět k jeho zlepšení?

HODNOTY A ZÁMĚRY PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ
Orientace na občana, svébytnost, spravedlnost, demokratické principy, hodnota zdraví,
zdravotní péče jako individuální i sociální hodnota, politické, ekonomické, kulturní a sociální okolnosti

VÝCHODISKA, ZÁKLADNÍ POJMY, PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ

VĚDA, VÝZKUM A ROZVOJ

Financování

Legislativa

Lidé a jejich výchova

Dobré řízení

Informace

Věda, výzkum, rozvoj

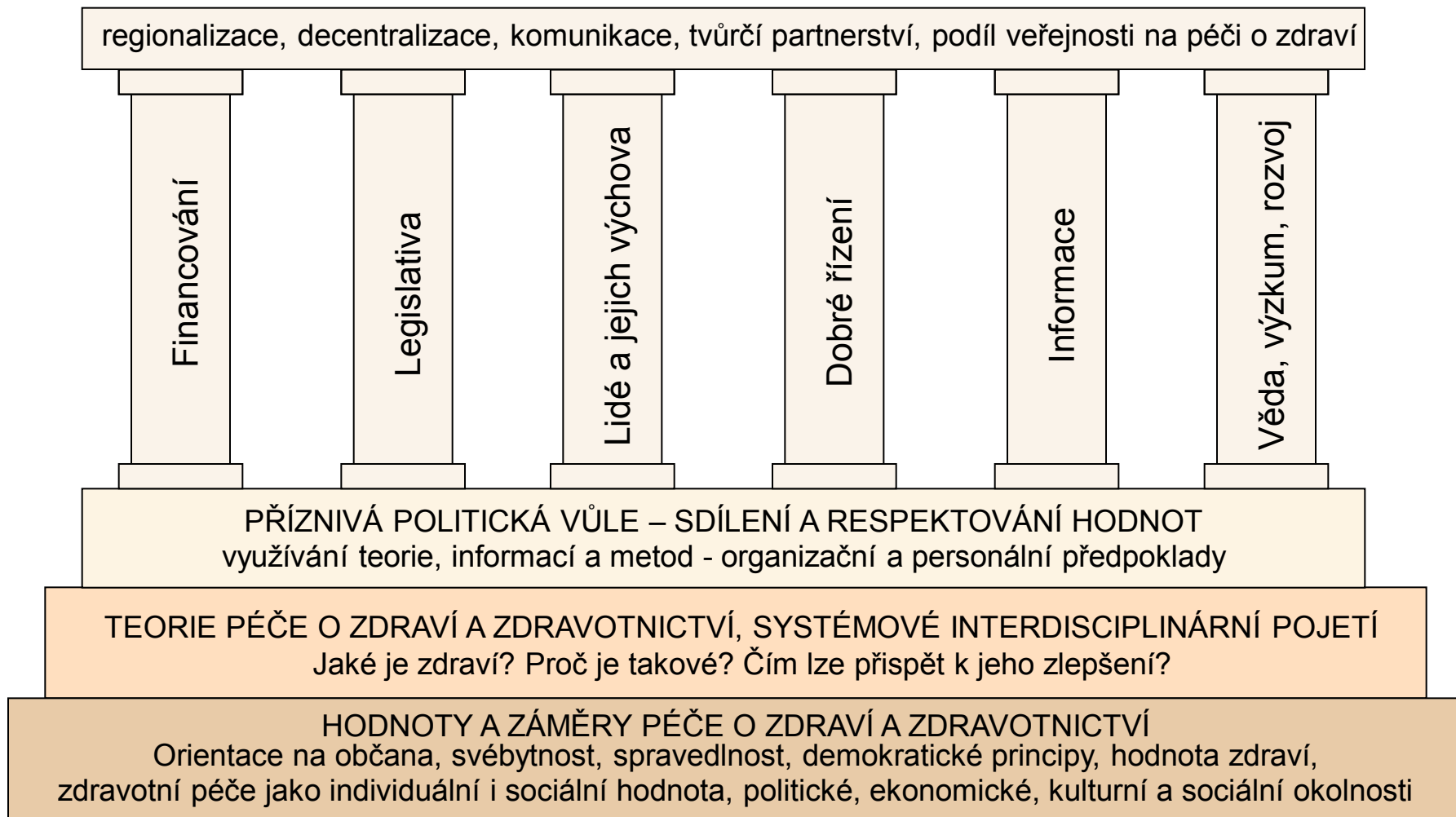
PŘÍZNIVÁ POLITICKÁ VŮLE – SDÍLENÍ A RESPEKTOVÁNÍ HODNOT
využívání teorie, informací a metod - organizační a personální předpoklady

TEORIE PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ, SYSTÉMOVÉ INTERDISCIPLINÁRNÍ POJETÍ
Jaké je zdraví? Proč je takové? Čím lze přispět k jeho zlepšení?

HODNOTY A ZÁMĚRY PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ
Orientace na občana, svébytnost, spravedlnost, demokratické principy, hodnota zdraví,
zdravotní péče jako individuální i sociální hodnota, politické, ekonomické, kulturní a sociální okolnosti

VÝCHODISKA, ZÁKLADNÍ POJMY, PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ

REGIONALIZACE, DECENTRALIZACE, KOMUNIKACE, TVŮRČÍ PARTNERSTVÍ, PODÍL VEŘEJNOSTI NA PÉČI O ZDRAVÍ

VÝCHODISKA, ZÁKLADNÍ POJMY, PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ

ZDRAVÍ LIDÉ

Dobrá péče o zdraví a výkonný systém zdravotnictví

regionalizace, decentralizace, komunikace, tvůrčí partnerství, podíl veřejnosti na péči o zdraví

Financování

Legislativa

Lidé a jejich výchova

Dobré řízení

Informace

Věda, výzkum, rozvoj

PŘÍZNIVÁ POLITICKÁ VŮLE – SDÍLENÍ A RESPEKTOVÁNÍ HODNOT
využívání teorie, informací a metod - organizační a personální předpoklady

TEORIE PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ, SYSTÉMOVÉ INTERDISCIPLINÁRNÍ POJETÍ
Jaké je zdraví? Proč je takové? Čím lze přispět k jeho zlepšení?

HODNOTY A ZÁMĚRY PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ
Orientace na občana, svébytnost, spravedlnost, demokratické principy, hodnota zdraví,
zdravotní péče jako individuální i sociální hodnota, politické, ekonomické, kulturní a sociální okolnosti

VÝCHODISKA, ZÁKLADNÍ POJMY, PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ

ZDRAVÍ LIDÉ

Dobrá péče o zdraví a výkonný systém zdravotnictví

regionalizace, decentralizace, komunikace, tvůrčí partnerství, podíl veřejnosti na péči o zdraví

Financování

Legislativa

Lidé a jejich výchova

Dobré řízení

Informace

Věda, výzkum, rozvoj

PŘÍZNIVÁ POLITICKÁ VŮLE – SDÍLENÍ A RESPEKTOVÁNÍ HODNOT
využívání teorie, informací a metod - organizační a personální předpoklady

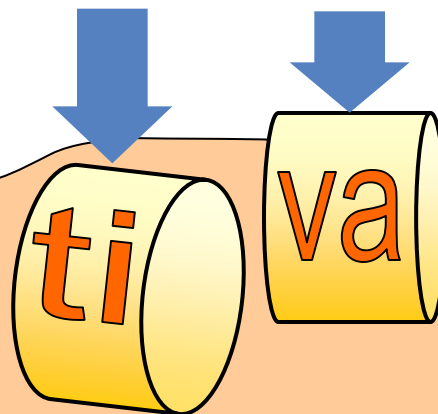
TEORIE PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ, SYSTÉMOVÉ INTERDISCIPLINÁRNÍ POJETÍ
Jaké je zdraví? Proč je takové? Čím lze přispět k jeho zlepšení?

HODNOTY A ZÁMĚRY PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ
Orientace na občana, svébytnost, spravedlnost, demokratické principy, hodnota zdraví,
zdravotní péče jako individuální i sociální hodnota, politické, ekonomické, kulturní a sociální okolnosti

VÝCHODISKA, ZÁKLADNÍ POJMY, PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ

RIZIKO NEÚPLNÉ KONCEPCE

JSOU TO DOBRÉ ZÁKONY?
MAJÍ SE OPRAVIT?
MÁ SE NĚCO VYPUSTIT
NEBO DOPLNIT?

RIZIKO NEÚPLNÉ KONCEPCE

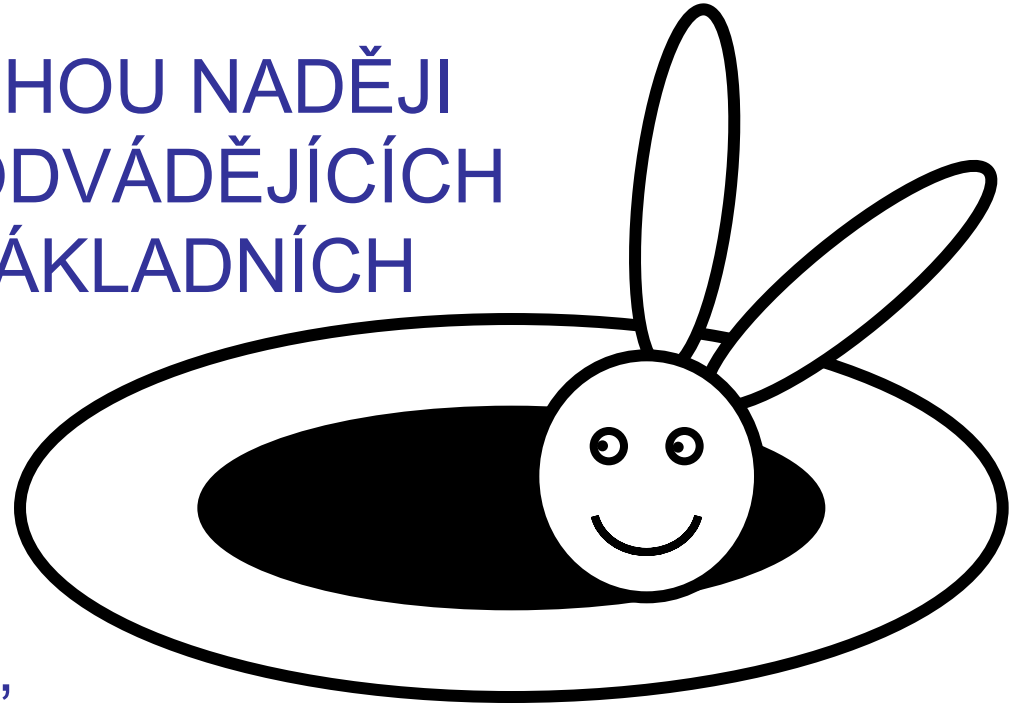
RIZIKO NEÚPLNÉ KONCEPCE

NESSCHOPNOST UHÁJIT VEŘEJNÉ ZDROJE URČENÉ NA
ZDRAVOTNÍ PÉČI A NÁSLEDNÉ OMEZENÍ
DOSTUPNOSTI A ROZSAHU ZDRAVOTNÍ PÉČE

RIZIKO DOBOVÝCH TANCŮ

NAVOZUJÍCÍCH LICHOU NADĚJÍ
NEBO HROZBU A ODVÁDĚJÍCÍCH
POZORNOST OD ZÁKLADNÍCH
ZDRAVOTNÍCH
PROBLÉMŮ.

- NEJASNÉ DEFINICE,
- EMOTIVNĚ PREZENTOVANÉ JEDNOTLIVOSTI
VYTRŽENÉ Z KONTEXTU,
- VÁŠNIVÁ DEBATA V MÉDIÍCH SPOČÍVAJÍCÍ NA
NÁZORECH VYBRANÝCH OSOB A PODCEŇUJÍCÍ
VĚROHODNÁ DATA A ZASVĚCENÉ ANALÝZY.

ZDRAVÍ LIDÉ

Dobrá péče o zdraví a výkonný systém zdravotnictví

regionalizace, decentralizace, komunikace, tvůrčí partnerství, podíl veřejnosti na péči o zdraví

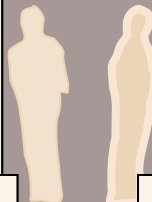
Financování

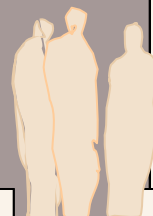
Legislativa

Lidé a jejich výchova

Dobré řízení

Informace

Věda, výzkum, rozvoj

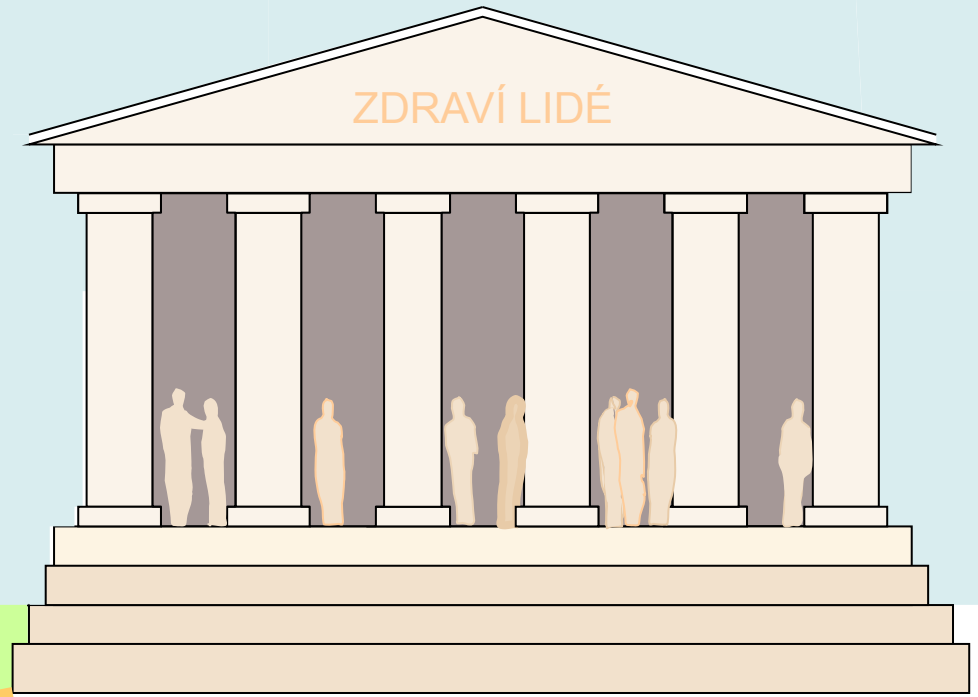
PŘÍZNIVÁ POLITICKÁ VŮLE – SDÍLENÍ A RESPEKTOVÁNÍ HODNOT
využívání teorie, informací a metod - organizační a personální předpoklady

TEORIE PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ, SYSTÉMOVÉ INTERDISCIPLINÁRNÍ POJETÍ
Jaké je zdraví? Proč je takové? Čím lze přispět k jeho zlepšení?

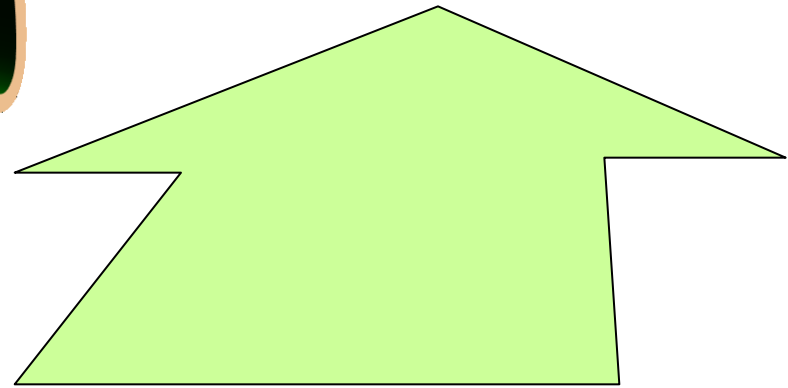
HODNOTY A ZÁMĚRY PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ
Orientace na občana, svébytnost, spravedlnost, demokratické principy, hodnota zdraví,
zdravotní péče jako individuální i sociální hodnota, politické, ekonomické, kulturní a sociální okolnosti

VÝCHODISKA, ZÁKLADNÍ POJMY, PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ

ZDRAVÍ LIDÉ

Zdraví 2020

ČLENSTVÍ V EVROPSKÉ UNII

EVROPSKÁ ZDRAVOTNÍ POLITIKA

Evropská zdravotní politika

- mnoho rozličných podkladových materiálů
- společné principy a hodnoty
- společné problémy
- inspirace pro jednotlivé státy a jejich specifickou situaci
- důraz na participaci občanů (jednotlivců, rodin, sociálních skupin, dobrovolných a zájmových organizací)

Historický vývoj evropské zdravotní politiky

1851

- I. evropská zdravotní konference v Paříži

1907

- založen Mezinárodní úřad veřejné hygieny v Paříži

1948

- založení Světové zdravotnické organizace

Základní programové dokumenty evropské zdravotní politiky

SZO

- nová strategie **Zdraví 2020**

EU

- **Společně pro zdraví** (součást komplexní strategie rozvoje EU Evropa 2020)

**Příprava nové
evropské zdravotní politiky
ZDRAVÍ 2020
a koncepční představa rozvoje**

HEALTH 2020

- 60. zasedání Evropského regionálního výboru SZO (2010)
 - Evropská úřadovna SZO - připravit novou evropskou zdravotní politiku, **ZDRAVÍ 2020**.
- 61. zasedání (2011): návrh programu **ZDRAVÍ 2020**.
- 62. zasedání (2012): schválení nové strategie **ZDRAVÍ 2020**.

ZDRAVÍ 2020

- **Osnova, která by měla pomoci vládám členských zemí SZO**
 - formulovat národní zdravotní politiku
 - posílit systém péče o zdraví a zdravotnický systém
 - rozšířit zapojení veřejnosti do péče o zdraví
- **Základní cíl: zlepšit zdraví lidí**

ZDRAVÍ 2020 HISTORICKÁ NÁVAZNOST

1977

ZDRAVÍ PRO VŠECHNY
DO ROKU 2000

1986

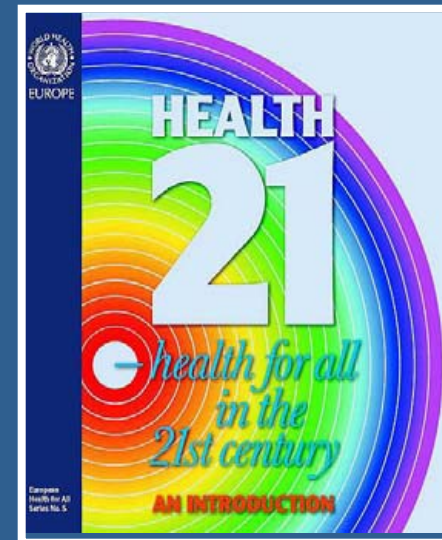
OTTAWSKÁ CHARTA
PODPORY ZDRAVÍ

ZDRAVÍ 2020 HISTORICKÁ NÁVAZNOST

1998
ZDRAVÍ 21

2008
TALLINNSKÁ
KONFERENCE

ZDRAVÍ 2020 – VÝCHOZÍ HODNOTY

- VŠEOBECNÉ PRÁVO NA ZDRAVÍ
A NA ZDRAVOTNÍ PÉČI
- SPRAVEDLNOST (EKVITA)
- SOLIDARITA
- TRVALÁ UDRŽITELNOST
- DŮSTOJNOST
- PRÁVO PODÍLET SE NA
ROZHODOVÁNÍ O VLASTNÍM
ZDRAVÍ I O ZDRAVÍ
SPOLEČNOSTI, V NÍŽ LIDÉ ŽIJÍ

ZDRAVÍ 2020 – PROBLÉMY

- **CHRONICKÉ NEINFEKČNÍ NEMOCI JSOU PŘÍČINOU 86% ÚMRTÍ V EVROPSKÉM REGIONU**
- **POLITICKÉ PRIORITY SE OBVYKLE TÝKAJÍ JEN KRÁTKÉHO VOLEBNÍHO OBDOBÍ**
- **DLOUHODOBÝ ZDRAVOTNÍ PŘÍNOS NENÍ DOCEŇOVÁN**

ZDRAVÍ 2020 – HLAVNÍ METODY

- HODNOTA ZDRAVÍ MUSÍ BÝT DŮLEŽITÁ PRO VŠECHNY VLÁDNÍ REZORTY
(**whole-of-government approach**)
- ZÁKLADEM JE PARTNERSVÍ A SPOLUPRÁCE
- JE NEZBYTNÉ PRŮBĚŽNÉ SLEDOVÁNÍ A HODNOCENÍ
- OBČANÉ MUSÍ MÍT PODÍL NA ROZHODOVÁNÍ
- DŮRAZ NA PREVENCI A PODPORU ZDRAVÍ
- VÝZNAMNÁ POZORNOST MUSÍ BÝT VĚNOVÁNA SOCIÁLNÍM DETERMINANTÁM ZDRAVÍ A ZDRAVOTNÍM ROZDÍLŮM MEZI SOCIÁLNÍMI SKUPINAMI

ZDRAVÍ 2020

DLOUHODOBÝ PROGRAM

- ZDRAVÍ 2020 MÁ KOŘENY V MINULOSTI.
- JE PŘIPRAVOVÁN NA ZÁKLADĚ SOUČASNÉ SITUACE S VYUŽITÍM POZNATKŮ O VŠECH OKOLNOSTECH, KTERÉ OVLIVŇUJÍ ZDRAVÍ LIDÍ A PŘEDZNAMENÁVAJÍ DALŠÍ VÝVOJ ZDRAVOTNÍ SITUACE.
- JEHO DOPAD JE ZAMĚŘEN NA BLIŽŠÍ I VZDÁLENOU BUDOUCNOST.

Health 2020

V Evropském regionu, budou všichni lidé podporováni v dosahování svého plného zdravotního potenciálu a země budou individuálně i společně usilovat o snížení nerovností ve zdraví

Health 2020

Health
Equity

EKVITA , *EQUITY* (ekvəti)

- 1. Spravedlivost, spravedlnost**
opírající se spíše o lidskou
slušnost než o literu zákona,
poctivost, slušnost, nestrannost.
- 2. Právo obyčejové, právo slušnosti**
- 3. Spravedlivý, ale nikoli zákonitý
nárok.**

Health 2020

Health
Equity

Health
Governance

World Health
Organization

REGIONAL OFFICE FOR

Europe

GOVERNANCE

Proces jehož prostřednictvím vlády, všechny jejich rezorty i všechny další organizace i instituce spolupracují a rozhodují v návaznosti na občany.

Zvažují, kdo další by se měl na rozhodování a na další činnosti podílet a vytvářejí podmínky pro účinnost, hospodárnost, spravedlnost, humánnost a ekonomickou únosnost navrhovaných opatření.

Health 2020

Health
Equity

Health
Governance

Economics
of
Prevention

World Health
Organization

REGIONAL OFFICE FOR Europe

Náklady v důsledku poškozeného zdraví

- **Kardiovaskulární nemoci: 168 miliard EUR ročně v 25 evropských zemích, což je 60% nákladů zdravotnictví.**
- **Nesnáze způsobené alkoholem: 125 miliard EUR ročně (ztráta zaměstnání, násilí a kriminalita).**
- **Obezita a následné nemoci: více než 1% HDP a více než 4,5% nákladů na zdravotnictví.**
- **Nádory: 6,5% nákladů na zdravotnictví.**
- **Zranění v dopravě: 1,5-2% HDP v zemích se středními a vyššími příjmy.**

Přínosy zdravotních opatření

- Výchova k rodičovství, emoční a sociální výchova s cílem přecházet výchovným problémům v dětství má návratnost investic 9:1.**
- Alkohol: zdanění, zákaz reklamy a zvýšení počtu kontrol řidičů je vysoce efektivní.**
- Podpora diety vedoucí ke zdraví vykazuje vysokou efektivitu.**
- Opatření snižující dětskou obezitu jsou rovněž vysoce efektivní.**

Health 2020

Health
Equity

Health
Governance

Economics
of
Prevention

Public
Health

**World Health
Organization**

REGIONAL OFFICE FOR **Europe**

Rozvoj Public Health v Evropě

- **Koncepční práce**
- **Posílení regulačních mechanismů**
- **Zlepšení zdravotních výsledků v důsledku opatření ochrany zdraví, podpory zdraví a prevence nemocí**
- **Zajištění kompetentních pracovníků**
- **Rozvoj výzkumu a znalostí**
- **Posílení organizační struktury Public Health**

Součinnost SZO a EU

- Evropské centrum pro zdravotní politiku v Bruselu (pracoviště SZO)
 - příprava podkladů pro jednotlivé oblasti zdravotní politiky, jako např. nemocniční systém, primární péče, financování zdravotnictví, zdravotnická legislativa apod.

ZDRAVOTNÍ GRAMOTNOST

Historie pojmu

- 70. léta 20. století
 - Výchova ve školách – rozšíření školních osnov
- Farmaceutické firmy
 - Porozumění příbalovým letákům
- Schopnost lidí chránit a zlepšovat své zdraví a zvládat zdravotní problémy

Definice pojmu

- Schopnost přijímat správná rozhodnutí mající vztah ke zdraví v kontextu každodenního života.
- Metoda
 - zvyšující vliv lidí na vlastní zdraví
 - posilující schopnost lidí získávat a využívat informace
 - umožňující lidem převzít svůj díl odpovědnosti za zdraví

Struktura zdravotní gramotnosti

- Funkční ZG
 - výsledky tradiční zdravotní výchovy (brožury, letáky)
 - znalost o zdravém ŽS
 - znalost o tom, jak si počínat ve zdr. Systému
- Interaktivní ZG
 - výsledkem rozvoje schopností občanů jednat samostatně a posílit jejich motivaci
- Kritická ZG
 - zahrnuje nejen individuální chování, ale i sociálně a politicky orientované činnosti, jejichž cílem je vytváření zdravotně příznivého sociálního prostředí

PREVENENCE A JEJÍ PŘEKÁŽKY

MOTIVACE K PREVENCI

- **Když něco neexistuje, nejsou s tím starosti**
- **Ekonomické důvody**
- **Malé úspěchy terapie chronických nemocí**
- **Etické a kulturně výchovné důvody**
– **lidé by měli spoléhat více sami na sebe**

KATEGORIZACE PREVENCE

- **Podle času**
 - primární, sekundární, terciární
- **Podle objektu**
 - Hromadná, selektivní, indikativní
- **Podle subjektu**
 - Společenská, osobní, zdravotnická
- **Podle metody**
 - Individuální, populační

PŘEKÁŽKY PREVENCE

- NEZNALOST
- PODCENĚNÍ ZÁVAŽNOSTI
- ZMĚNA ŽIVOTNÍHO STYLU
- OMEZENÍ POHODLÍ
- EKONOMICKÁ NÁROČNOST
- KOGNITIVNÍ DISONANCE
- NESTABILITA DOPORUČENÍ
- NEVĚROHODNÝ PŘÍNOS
(paradox prevence)